

Izhaja, izvešni pomeni, 025-3, Ured
Asiškoga št. 20, I. nadstropje, se pošti.
pisma se ne sprejemajo, ne vrača.
Prof. F. Peric, 1. nadstropje, 1. tisk.
znaka za mesec L 7., 3 meseca L 19.50, pol leta L 32., in celo leto L 50.
Za inozemstvo mesečno 5 lir več. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Licejska knjižnica
J. J. ANA, Jugoslavija

Dogovori v Locarnu

Uradno besedilo dogovora v Locarnu je objavljeno. Iz tega zelo razsežnega elaborata posnemamo, kolikor nam dopušta naš skromni prostor. Sklenjeni so bili naslednji dogovori:

O razsodišču med Nemčijo in Belgijo, med Nemčijo in Francijo, med Nemčijo in Poljsko in Čehoslovaško. Ti dogovori so bili parafirani, formalnost podpisa pa se bo izvršila decembra na sestanku v Londonu. Pogodbe se položijo pri Društvu narodov.

Predstavniki držav, ki so tu zastopane, so trdno uverjeni, da bo sklenitev teh pogodb moralno prispevala, da napetost med državami poneha, da bo izdatno olajševala rešitev mnogih političnih in gospodarskih problemov primerno interesom in čustvom narodov, da bo krepila mir in varnost Evrope in s tem izdatno pospeševala razoroževanje. Države podpisnice se obvezujejo, da bodo iskreno sodelovale pri delu, ki ga je Društvo narodov že začelo glede vprašanja razorožitve in za dosego splošnega sporazuma. Toliko iz uvoda.

Garancijski pakt.

Čl. 1. — Pogodbene stranke jamčijo skupno in neločljivo ohranitev obstoječega teritorialnega stanja, dosedanjih mej med Nemčijo in Belgijo, in Nemčijo in Francijo, kakor so bile določene v versailleski mirovni pogodbi z dne 28. junija 1919.

Čl. 2. — Nemčija in Belgija, in istotako Nemčija in Francija se obvezujejo vzajemno, da ne zagrešijo ne ena ne druga nikakega napada ali invazije in da ne bodo porabljale nobenega povoda za vojno. Izvzemši slučaje, ko gre 1.) za izvajanje pravic in za legitimno obrambo, to je, če se bo treba upreti kršenju obvez, označene v prvem členu, ali pa flagrantnemu prestopku čl. 42. in 43. versailleske pogodbe, ako ta prestopki ni bil izzvan s kakim napadom in če je radi zbiranja oboroženih sil na demilitariziranem pasu potrebna nemudna akcija; 2.) ko gre za kako akcijo v smislu čl. 10. pogodbe Društva narodov; 3.) ko gre za kako akcijo radi kakkega sklepa Društva narodov, ali Sveta Društva narodov in če je ta akcija naperjena proti državi, ki je prva izvršila, kak napad.

Čl. 3. — Nemčija in Belgija na eni in Nemčija in Francija na drugi strani se obvezujejo, da bodo mirnim putem urejale vsa vprašanja kakršnekoli narave, ki se niso mogla rešiti z rednim diplomatičnim postopanjem. In to na sledeči način: Vsa vprašanja, v katerih si druga drugi oporekajo pravico, se predložijo razsodišču med pogodbenice obvezujejo, da se bodo poravnale njih sklepe. Vsako drugo vprašanje bo predloženo komisiji za dosego poravnave. Če bi poravnava, kakor jo predloži ta komisija, ne sprejeli obe stranki, se stvar predloži Svetu Društva narodov, ki bo odločil v smislu čl. 13. pakta Društva narodov. Modalitete teh metod za mirno poravnavo so vsebovane v posebnih dogovorih, ki se podpisajo danes.

Čl. 4. — 1.) Če ena stranka smatra, da se kršijo čl. 2. te pogodbe ali čl. 42. in 43. versailleske pogodbe, predloži stvar nemudoma Svetu Društva narodov. — 2.) Čim ugotovi Svet Društva narodov, da se je izvršilo tako kršenje ali prestopki, sporoči to nemudoma vladim, ki so podpisale to pogodbo, in te se obvezujejo, da dajo vsaka izmed njih nemudoma svojo pomoč tisti državi, proti kateri je naperjen inkriminirani čin. — 3.) V slučaju flagrantnega kršenja čl. 2. te pogodbe, ali prestopka čl. 42. in 43. versailleske pogodbe od strani kakke države podpisnice, se vsaka druga država-pogodbena obvezuje nuditi nemudoma svojo pomoč tisti stranki, proti kateri sta tako kršenje ali prestopki naperjena, čim je rečena država uverjena, da to kršenje ni bilo izzvano s kakim napadom in da je potrebna nemudna akcija, bodi da se je kršila meja, bodi da so se začele sovražnosti in zbiranje oboroženih sil v demilitariziranem pasu. Vendar bo Svet Društva narodov, ki mu bo poverjena zadeva v smislu prvega paragrafa te pogodbe, moral objaviti uspeh svojih ugotovitev. Druge pogodbene stranke se obvezujejo za tak slučaj, da bodo postopale v skladu s priporočili Sveta Društva narodov, če bodo sprejeti soglasno, pri čemer pa bodo izključeni od glasovanja predstavniki tistih strank, ki so zapletene v spor.

Čl. 5. — Določbe čl. 3. te pogodbe so postavljene pod jamstvo pogodbениh strank kakor v naslednjem določeno. Če ena stranka, omenjenih v čl. 3., odklanja metode mirne poravnave, se brani izvršiti sklep razsodišča in sodišča ter zagreši kršitev čl. 3. pričujoče pogodbe, se uporabijo določbe čl. 4. te pogodbe. V slučaju, da bi se ena pogodbениh strank, omenjenih v čl. 3. — tudi če ne bi zagrešila kršitev čl. 2. te pogodbe ali prestopka čl. 42. in 43. versailleske pogodbe — ne hotela podrediti metodam mirne poravnave in izvršitve kakkega sklepa razsodišča in sodišča, se druga stranka obrne do Sveta Društva narodov, ki bo predlagal mere, ki se imajo ukreniti. Druge pogodbene države se pridružijo tem predlogom.

Čl. 6. — Določbe te pogodbe ne preučujejo pravic in obveznosti, ki izhajajo za pogodbenice stranke iz versailleske pogodbe, kakor tudi iz dopolnilnih dogovorov, vstvari tiste, ki so bile podpisane v Londonu dne 30. avgusta 1924.

Čl. 7. — Pričujoča pogodba, ki ji je namen zagotoviti ohranitev miru v smislu pogodbe o Društvu narodov, se ne bo smela tolmačiti na način, da bi bila z njo omejena misija Društva narodov, da ukrepa primerne korake za izdatno vzdrževanje svetovnega mira.

Čl. 8. — Pričujoča pogodba se vključi v Društvo narodov v smislu pogodbe o tem društvu. V veljavi ostane, dokler na zahtevo ene ali druge pogodbениh strank, ki se ima sporočiti drugim pogodbениm strankam tri mesece naprej, ne ugotovi Svet Društva narodov z dvotretjinsko večino, da Društvo narodov zagotavlja drugim pogodbениm strankam zadostna jamstva. V tem slučaju preneha pričujoča pogodba po preteku enega leta.

Čl. 9. — Pričujoča pogodba ne nalaga nikakih obvez angliškemu dominijonu in Indiji, razen če vlade teh dominijonov ali vlada Indije same sporočijo, da te obveze sprejemajo.

Čl. 10. — Pričujoča pogodba se bo ratificirala in ratifikacije se položijo v Ženevi, pri Društvu narodov, čim prej bo to možno. V veljavo stopi, čim bodo položene vse ratifikacije ter postane Nemčija članica Društva narodov. Pogodba, ki je naperjena v enem samem izvodu, se bo hranila v arhivih Društva narodov. Njega tajnik se naprosi, da pošlje vsaki pogodbeni stranki overovljen prepis.

Dogovor o razsodišču med Nemčijo in Belgijo, oziroma Poljsko in Čehoslovaško priobčimo jutri.

Proti nezakonitostim in nasiljem,

ampak za revolucionarno nepopustljivost
Farinaccijske izjave na sestanku odbora
fašistovske stranke

RIM, 20. Sinoti se je vršil v palači „del Littorio“ napovedani sestank širšega odbora fašistovske stranke. Navzočni so bili vsi člani direktorija in velikega fašistovskega sveta ter tajniki pokrajinskih zvez stranke. Takoj po otvoritvi se je Mussolini pozdravil navzočne, nakar je glavni tajnik stranke, Farinacci, poročal o položaju fašistovske stranke v državi in njenih nalogah v bodočnosti.

V svojem poročilu je Farinacci orisal svoje delovanje kot glavnika tajnika stranke ter poudaril, da je v tej svoji lastnosti spravi fašizem na tla popolne nepopustljivosti ter vstisnil stranki enotno mišljenje in spravi njeno akcijo na en edini tir. Omenil je, da je bilo razpuščenih mnogo fašev, ki so se pregrešili proti disciplini radi neumevanja političnih razmer; razpuščenih je bilo pet pokrajinskih zvez, ki so se potem vzpostavile na trdnih temeljih, in kar štirinajst zveznih tajnikov je bilo odstavljenih. Iz fašistovskih vrst so bili izgnani en minister, pet poslancev, razni voditelji ter na stotine dozdnevni fašisti.

Farinacci je objubil, da bo v tem smislu nadaljeval s čiščenjem fašistovske stranke ter ga se pospešil. Potem ko je izrazil svojo trdno voljo, da hoče napraviti iz stranke močno vojsko, disciplinirano, vedno s puško ob nogi, se je Farinacci obrnil proti škvadrizmu, češ da fašistovske akcijske škvadre niso več potrebne v pofašitizirani državi, ker bi jutri v slučaju potrebe itak morali vsi fašisti vstopiti v bojovniške formacije. „Z Mussolinijem na čelu vlade — je vzkliknil Farinacci — in s Farinaccijem kot glavnim tajnikom stranke lahko živi v miru vsa množica gregarjev.“

Farinacci je nato ugotovil, da je baš njegova — skrajna — struja v stranki potegnila za seboj vsa ostala masa fašistov, ki mu spocetka niso hoteli slediti, in da je to dejstvo v prvi vrsti pripomoglo fašizmu do velikih pridobitev zadnjega časa: uvrstitve fašistovskih sindikatov v državo, zakoni proti tisku, proti protifašistovski birokraciji, proti tajnim uduženjem, proti obrekovalcem države v inozemstvu, proti notranjim sovražnikom sedanega režima. Izmed fašistovskih preuredb na upravnem polju je omenil ustanovitve potesta v občinah, visokega komisarja v Napolju, guvernerja v Rimu, priznanje „de jure“ fašistovskih sindikatov, delovno pravosodje ter reformo senata. V očiglednem pridobitvam ne preostaja pa Farinaccijevemu mnenju fašistovski stranki nič drugega, kakor da ostane na razpolago režimu, katerega naloga da je skrbeti za udeležitev vseh teh zakonov.

Glavni tajnik je nastopil še za pospešitev strankine akcije za discipliniranje delavskih mas ter drugih organizacij stranke ter reasumiral svojo in strankino voljo kakor sledi:

- 1) pokrajinski tajniki morajo z energijo poskrbeti za vzpostavitev discipline v stranki ter zahtevati od podrejenih jim voditeljev popolno nepopustljivost;
- 2) vpisovanje v fašistovsko stranko se ima zaključiti;
- 3) razpušitev fašev, kjer se bi ugotovili slučajni motenja miru in dela;
- 4) razpušitev akcijskih škvader ter ustanovitev okrajnih krožkov v velikih mestih;
- 5) preiskava o delovanju in moralni vrednosti vpisanih fašistov ter izgon nevrtdnih iz stranke;
- 6) izgon brezposelnih iz stranke in onih, ki ne znajo dati točnih informacij o načinu svojega življenja;
- 7) prepoved nošnje črne srajce na obrednih, ki se vršijo brez dovoljenja fašistovskih hierarhij;
- 8) prepoved brezpotrebne bahanja s palicami in orožjem na demonstracijah;

9) poziv na bivše škvadriste, da vstopijo v fašistovsko milico;

10) kaznovanje povzročiteljev neupravičenih nasilij ter činov, ki niso v skladu z disciplino. Vendar bo pa stranka nastopila pri vladi za to, da prikoje vse funkcije države, pokrajina, občin in one, ki so kake važnosti za skupnost, v roke mož, ki so na strani sedanje vlade in ki so pripravljeni priirati sedanji režim.

„To so — je zaključil Farinacci — zapovedi, ki jih mora vsako spoštovati. Vse to ne vsebuje nobene koncesije nasproti nikom, napram katerim ostaneta pritisk in zadržanje fašistovske stranke neizpremenjena. Opozicijanci naj kar ne mislijo, da bodo smeli nemoteno in nekaznovano organizirati zarote in umore ter obekovati domovino.“

„Pri tem pa moram takoj izjaviti, da nisimo nikoli mislili na to, da bi začeli kakor pacifiistično akcijo. Ena stvar je vedno bolj organska ureditve stranke, katere nam mora prinesiti večji ugled in večjo moč, druga pa je takozvana normalizacija, ki jo hočejo naši nasprotniki za pobijanje sedanjega režima.“

„Te normalizacije ne pozna naš besednjak, akoravno nam je bila ponudena z oljkovo vejico. Disciplina, ki jo uvajamo v stranko, bo še bolj povzdignila bojno navdušenje fašizma. Ponavljam geslo stranke: Nepopustljivost proti vsemu in proti vsem. Nevtrajna obramba ter stalno udeleževanje revolucije. Ustvaritev fašistovske države, v ljudeh, v šegah, v zakonih.“

Po kratki debati o teh Farinaccijskih izjavah je širši odbor fašistovske stranke odobril njegovo poročilo, nakar je bil sestanek zaključen.

Vojni pohabljenici in obletnica pohoda na Rim

RIM, 20. Davi je bil sprejet pri Mussoliniju poslanec Delcroix, predsednik udruženja vojnih pohablencev, ki je izjavil ministrskemu predsedniku, da se Udruženje vojnih pohablencev ne more uradno udeležiti slavnosti povodom praznovanja obletnice pohoda na Rim in to radi tega, ker je Udruženje strogo apolitično. Vendar pa je Delcroix dostavil, da se bodo posamezne sekcije Udruženja lahko uradno udeležile teh slavnosti. Delcroix bo 28. t. m. izdal proglas, v katerem bo jasno razložil razmerje Udruženja vojnih pohablencev napram vladi.

Demokratski socialisti za povratek v zbornico

RIM, 20. Sinoti se je sestel širši odbor stranke demokratskih socialistov. Predsedoval je Di Cesarò, ki je poročal o političnem položaju. Na koncu se je bil potrjen sklep, da se bo poslanska skupina demokratskih socialistov udeležila prihodnjih parlamentarnih del.

Senat se bo otvoril 11. novembra

RIM, 20. Senat je bil sklican za 11. novembra. Na prvi seji tega zasedanja bo zaprisežen prestolonaslednik, ki je z dosego polnoletnosti postal po pravu član senata. Tej seji bo morda prisostvoval tudi kralj.

Radi florentinskih dogodkov

iz stranke izgnani fašisti aretirani
FIRENZE, 20. Izredni komisar fašistovske stranke za Toskano, Italo Balbo, je s posebnim proglasom izgnal iz stranke 19 fašistov, ki so osumljeni sokrivde na zadnjih žalostnih dogodkih v Firenzhah. Med temi je tudi poročnik fašistovske milice, kateri je bil sinoti po nalogu sodnega oblastva aretiran. Popoldne je bil priveden v zapore še neki drugi fašist, ki se je tudi udeležil demonstracij ob 3. t. m. Pričakuje se, da bo Balbo odredil še druge ukrepe za vzpostavitev discipline med toskanskimi fašisti.

Odhod italijanske delegacije v Washington

Pogajanja za ureditve dolgov z Zedinjenimi državami

RIM, 20. Italijanska delegacija za ureditve dolgov napram Zedinjenim državam se odpovala iz Rima 22. t. m. Vzkrcala se bo na parnik „Dulio“, ki bo prispel v New-York 31. t. m. Od tu bo delegacija takoj nadaljevala pot v Washington.

Domnevaajo, da se bodo razgovori z ameriškimi delegati pričeli že 2. ali 3. novembra. Danes so dobili potne liste člani delegacije, ki je takole sestavljena: Finančni minister on. Volpi, poslanik De Martino, conte Bonin Longare, avv. Pirelli, comm. Mario Alberti in razni izvedenci in tajniki. Celokupno osebje delegacije šteje 22 oseb.

D'Annunzio je prejel generalno sabljo

GARDONE RIVIERA, 20. Načelnik generalnega štaba zračne vojske general Piccio je danes svačeno izročil Gabriele D'Annunziju sabljo generala zračne vojske. Cerimoniji, ki se je izvršila v vojaški obliki in zelo priprosto, je prisostvovala tudi Donna Maria D'Annunzio, princeznica Monte Nevoso.

Gabriele D'Annunzio pripravlja novo dramatično delo. Vstaja že ob 6. uri zjutraj in dela nepretrgoma. Popolnoma se je odpovedal posvetnemu življenju.

Otvoritev francoske zbornice

PARIZ, 20. Ministrski svet je sklenil, da se skliče zbornica 29. t. m.

Začetek rednega zasedanja Narodne skupščine

M. Trifković zopet izvoljen za skupščinskega predsednika — Prvi podpredsednik radikalec dr. Subotić, drugi podpredsednik radičevac dr. Šibenik

BEOGRAD, 20. (Izv.) Danes se je pričelo redno zasedanje Narodne skupščine. Seji je prisostvovalo dve tretjini narodnih poslancev. Na dnevnem redu so bile volitve skupščinskega predsednika. Glasovalo je le 178 poslancev, kajti opozicija se ni udeležila volitev. Za predsednika Narodne skupščine je bil zopet izvoljen s 151 glasovi Marko Trifković. Za prvega podpredsednika radikalec dr. Nikola Subotić, za drugega podpredsednika pa radičevac dr. Šibenik.

Jutrisnja seja Narodne skupščine je sklicana za 5. uro popoldne.

Ministrski svet razpravlja o Hrv. slav. gosposkarskem društvu

Takoj po seji Narodne skupščine se je sestel ministrski svet. Vlada je do 2. uri popoldne razpravljala o vprašanju Hrv. slav. gosposkarskega društva. Ministri niso sklenili nikakih tozadevnih definitivnih sklepov. Zvečer se je vršila druga seja ministrskega sveta. Tudi na tej seji se niso zedinili glede postopanja v vprašanju Hrv. slav. gosposkarskega društva.

Prihodnja seja ministrskega sveta bo jutri opoldne.

Sestanek šefov opozicijskih strank

BEOGRAD, 20. (Izv.) Danes popoldne so se sestali načelniki opozicijskih strank dr. Korošec, Spaho in Davidović. Razpravljali so glede nastopanja opozicije v zbornici in pri volitvah članov finančnega odbora. Pri volitvah finančnega odbora bodo opozicijske stranke nastopale samostojno.

Dr. Beneš v Milanu

MILAN, 20. Tu se nahaja že od včeraj s svojo soprogo čehoslovaški zunanji minister dr. Beneš, ki je prispel iz Locarna. Nastanil se je v hotelu „Palace“. V Milanu ostane še danes, da si ogleda mesto.

Benešev sestanek z Ninčičem

LJUBLJANA, 20. (Izv.) Jutri ob 6. uri zjutraj dospje iz Trsta z brzovlakom v Ljubljano dr. Beneš, odkoder se takoj poda na Bled, kjer se sestane z dr. Ninčičem. Poslednji je danes ob 11. uri v spremstvu čehoslovaškega poslanika Sebe prišel v Ljubljano in se odpeljal na Bled z avtomobilom.

Priprave za volitve na čehoslovaškem

Konsolidacija čehoslovaške republike — Volitve se bodo vršile 15. novembra

PRAGA, 20. V čehoslovaški so danes volitve v narodno skupščino in v senat največja aktualnost. Volitve v skupščino in v senat se vrše isti dan, dne 15. novembra na nedeljo. Za narodno skupščino se voli 300 poslancev in za senat 150. V petek 16. t. m. ste obe zakonodajni korporaciji imeli zadnjo sejo. Dopoldne je bila napreje seja senata, ki je trajala do popoldne ob celokupni udeležbi senatorjev, občinstva in diplomatskega zbora. Seji senata so prisostvovali vsi ministri razun odsotnega dr. Beneša.

Med splošno pozornostjo je predsednik senata Donat prečital zakonodajno delovanje senata ter poudarjal, da je zaključena zgodovinsko važna doba, ki se ne povrne in se nikdar več ne obnovi. Čehoslovaške stranke so se združile, da vodijo previdno in dosledno državno politiko v korist naroda in republike, čeprav so imele razne strankarske programe in celo različna svetovna naziranja. Kljub temu jih je družila skupna ljubezen in zvestoba do države ter so zato prispevale k ohranitvi in zgraditvi mlade republike. Ni bilo ni enega parlamenta, ni bilo ni ene generacije, ki bi bila postavljena pred tako težka vprašanja in še težjo odgovornost. Zato je tem značilnejše dejstvo, da je parlament premagal vse ovire in prestal težke izkušnje. Želeti moramo, da prinesejo nove volitve nov napredek in boljše življenje celokupnega našega naroda.

Predsednikov govor je senat poslušal poljivo in v največji svečanosti. Pazi ure po končani seji senata je bila seja narodne skupščine. V kulorjih je bilo zelo živahno, ker je bilo znano, da se pričeta dekret o razpustu skupščine.

Predsednik skupščine František Tomašek, ki je vedno znal voditi z avtoriteto in s taktom seje narodne skupščine, je objavil ukaz predsednika republike ter nato v svojem zaključnem govoru kratko omenjal veliko delo, ki ga je izvršila skupščina. Prvi izvoljeni narodni skupščini je pripadla velika naloga notranje izgraditve, konsolidacije, stabilizacije in okrepitve mlade čehoslovaške države. Čehoslovaška republika je prebrodila vse krize in ovire, sedaj napreduje korak za korakom h končni konsolidaciji. Sijajen dokaz tega so državne finance, ki so najbolje merilo za gospodarske sposobnosti naroda.

Predsednik je na to naštel razne od skupščine sprejete zakone. Med njimi je najvažnejši zakon o socialnem zavarovanju. Z notranjo politiko je bila v tesni zvezi zunanja, ki se naslanja na soglasnost narodne skupščine in ki je rešila brez večjih konfliktov v celoti mnoga mednarodna vprašanja. Čehoslovaška zunanja

politika je sklenila obrambno konvencijo z Jugoslavijo in Romunijo. V družbi s tema dvema zvestima zaveznikoma je odbila leta 1921. dva nevarna poskusa restavracije Habsburžanov. Mala antanta, ki je ravno ob tej priliki pokazala svojo važnost za ohranitev miru, je kmalu postala važen faktor za pozitivno mirovno politiko Srednje Evrope.

Predsednik skupščine se je nato spominjal v toplih besedah delovanja predsednika republike dr. T. Masaryka.

Po Locarnski konferenci

Amerikanci o izhlu konference — Nemške pridobitve

WASHINGTON, 20. Senator Borah je rekel o konferenci v Locarnu, da je velepomembna zato, ker je napravila konec versailleski mirovni pogodbi. Za Evropo je to dovolj tehten vzrok, da se odkritosrčno veseli. Reparijski načrt Dawesov in konferenca v Locarnu pomenita konec versailleskih mirovnih določb, ki so bile nevdržljive.

BERLIN, 20. Dobro poučeni krogi naštevajo sledeče pridobitve, ki jih je konferenca v Locarnu prinesla Nemčiji:

1. Vsa sporna vprašanja, ki izvirajo iz različnega tolmačenja versailleske mirovne pogodbe, se bodo poslej reševala pred posebnimi razsodišči. Doslej je bil tožnik ob enem tudi sodnik.
2. Sankcij zaradi neizpolnitve mirovnih pogodb ne bo več.
3. Potegnjena je ostra črta med pogodbami za varstvo zapadnih in vzhodnih mej. Na zapadu jamči tudi Nemčija za svoje sedanje meje, na vzhodu pa ne. S tem je pred vsem svetom povedano in izrečeno, da ima Nemčija pravico „čistevati“ ureditve me na vzhodu.

4. Antanta je prenehala biti proti Nemčiji naperjena zveza, ker je po konferenci v Locarnu Nemčija tudi članica antante.

Locarnski dogovori bodo podpisani v Londonu

BERLIN, 20. Nemška diplomatska korespondenca objavlja: V Locarnu sklenjeni in parafirani dogovori za pomiritev Evrope se bodo v kratkem podpisali v Londonu. Tretjo fazo dela locarnske konference bo predstavljala ratifikacija razsodiščnih pogodb v prizadetih državah; poslednja faza pa bo nastop la takrat, ko bodo pogodbe prišle v veljavnost in bo Nemčija vstopila v Društvo narodov.

Korespondenca dostavlja: Posledice temeljito spremenjenih odnosov med Nemčijo in državami, ki so podpisale locarnske dogovore, bodo nastopile v kratkem času.

Sovjetski tisk o locarnski konferenci

Dr. Beneš se zahvaljuje Masaryku za moralno podporo

MOSKVA, 20. Uvodni članek vodilnega organa sovjetske vlade „Izvestij“ komentira rezultate varnostne konference v Locarnu. Sporazum v Locarnu pomenja zmago Anglije. Različno so razpravljali vprašanje zapadnih in vzhodnih meja. — Glavni rezultat konference v Locarnu je vstop Nemčije v Društvo narodov, kljub temu da se nadalje ostaneta v veljavi člena 16. in 17. statuta Društva narodov.

PRAGA, 20. Zunanji minister dr. Beneš je poslal po končani varnostni konferenci v Locarnu kratko obvestilo, v katerem omenja, da so z arbitražno pogodbo zagotovili interesi čehoslovaške republike. Po dr. Beneševem mnenju je bila v Locarnu podpisana prava mirovna pogodba med Nemčijo in Francijo. Dosežen je cilj, ki si ga je stavil tudi predsednik republike dr. Masaryk. Dr. Beneš se toplo zahvaljuje predsedniku za njegovo moralno podporo.

Vprašanje izpraznitve Koelna

proučuje poslaniška konferenca.

PARIZ, 20. Včeraj sta dospela iz Locarna Chamberlain in Briand. Ob prihodu na vzhodni kolodvor sta bila sprejeta od številnih članov francoske vlade. Ob 13. je Briand na čast angliškemu znanjem ministru pridelil obed v Quai d'Orsay-u. Chamberlain je imel proti večeru v vojem ministruv sestanek s Painlevéjem. Prisostvoval je tudi Briand; govorili so glede pregrupecije zavezniških čet ob Renu, da se bo čim točneje izvršila izpraznitev koelnske cone.

Glede razprav in izida locarnske konference je izjavil Briand novinarjem: Tekom locarnskih pogajanj ni francoski prestiz nikoli padel, pač pa je postopno naraščal. In to ni majhen rezultat za našo deželo.

V Rusiji — tako so pripomnili novinarji — je locarnski sporazum izzval veliko nezadovoljstvo.

Rusiji — tako je nadaljeval Briand — ne preostane drugega, kakor da se odloči za varnostni pakt. Zame bi pomenilo največje zadovoljenje, če bi moral zopet v Locarno za to zadevi.

Rok za izpraznitev Koelna ni bil še določen. Vendar pa se da sklepati, da se bo izpraznitev izvršila v kratkem času, kajti s tem vprašanjem se bavi tudi poslaniška konferenca.

Chamberlainov odhod iz Pariza

PARIZ, 20. Britanski zunanji minister Chamberlain je v spremstvu svoje soproge in članov angliške delegacije, ki se je udeležila konferenci v Locarnu, danes ob 10. odpotoval iz Pariza v Calais. Ker je bil Briand zadržan, je pozdravil Chamberlaina pri odhodu na kolodvoru ravnatelj političnih zadev Laroche.

Sklenitev priinčijske pogodbe

med Bolgarsko in Turčijo

SOFIJA, 20. Turška in bolgarska delegacija sta v Angori podpisali prijateljsko pogodbo. Delegaciji sta nadalje podpisali dodatni protokol, ki urejuje nekatera vprašanja glede položaja manjšin in državljanstva in lastninske pravice onih državljanov, ki so se izselili iz ozemlja navedenih dveh držav. Dogovori bodo predloženi v ratifikacijo soborju tekmo rednega zasedanja, ki se otvori 28. t. m.

Čičerin se sestane z Briandom?

PARIZ, 20. Listi objavljajo vest, da je povzeto komisar za zunanje zadeve Čičerin, ki se tačas zdravi v Wiesbadenu, izrazil francoskemu zunanjemu ministru Briandju željo, da bi se sestala. Vest pravi, da ulegne Čičerin v kratkem priti v Pariz.

Razpis grških parlamentarnih volitev

V nedeljo se bodo vršile v Grčiji občinske volitve.

ATENE, 20. Uradni list objavlja dekret, ki določa, da se bodo parlamentarne volitve vršile 7. marca 1926; zbornica pa se bo sestala 24. marca. Prihodnjo nedeljo se bodo vršile po vsej Grčiji občinske volitve.

DNEVNE VESTI

Ruski vjetniki

Na tretinski urad za iskanje vjetnikov v Rusiji je došel od poslanstva iz Moskve tri dni zopet nov in sicer sledeči seznam vjetnikov v Rusiji:

Colja (Zolija) Karl iz Trsta, Petronio Luigi iz Pirana, Mandić Hilari iz bližnje Reke, Moderc Ivan iz Trsta in Corradini Cesare iz Cavalese.

Naše tajništvo je odposlalo te dni obširno seznam dosedaj prijavljenih vjetnikov od strani njihovih domačin. V interesu posameznih družin je, da nam čim prej dopišujejo potrebne podatke, tako da bomo brzo odposlali še nadaljne sezname, dokler še traja proizvodna služba v Rusiji. V sporočilih naj stranke omenijo: ime, priimek, očetovstvo, materinstvo, rojstno leto, rojstni kraj, pogrebnega svojca, nadalje regiment, pri katerem je služil, preden je prišel v rusko vjetništvo, leto, kdaj je prišel v vjetništvo, zadnji naslov vjetnika iz Rusije.

Goriško pol. tajništvo društva "Edinosti" v Trstu, Gorica, Via Carducci št. 7, I.

POZORI!

Zopet so v prometu ponarejeni novi 100-lirski papirji, in sicer štev. 3084, serija I. 67. Banca d'Italia. Papir in izdelek je prav mojstrski izbran oziroma dovršen. Le vodena glava je vtisnjena od zadnje strani, kar se opazi le, ako se papir obrne narobe. Opozorjamo naše ljudstvo, naj pazi!

Mussolini in časnikarji v Ženevi

"Giornale d'Italia" poroča, da je poluradni francoski dopisni urad Havas razposlal iz Locarne brzojavko, v kateri je bilo rečeno sledeče:

"Načelnik italijanske vlade je stopal počasi po stopnicah hotela. Ravno tedaj je bila dočana polna časnikarjev. Takoj so vsi utihnili. Večina časnikarjev ni hotela pristopiti pogovoru, in sicer v znak protesta proti odpravi tiskovne svobode v Italiji."

"Giornale d'Italia" navaja nadalje, kar je o tej stvari pisal pariški list "Echo de Paris", ki je poročal:

"V tem pogledu je treba omeniti par neprimernih poskusov, ki so jih napravili nekateri časnikarji z namenom, da bi pod pretržbo protesta proti omejevanju tiskovne svobode v Italiji zabranili svojim tovaršim, da bi poslušali izjave g. Mussolinija. Poskus pa se ni posrečil, kajti nad 200 časnikarjev je bilo navzočih, ki so govorili g. Mussolini."

Rimski list "Messaggero" napada v zvezi s to stvarjo francoske časnikarje. Pravi, da so se isti francoski časnikarji kar gnetli okoli Rakovskega in drugih predstavnikov ruske vlade ter objavljali dan za dnem iste ironične izjave. In to ljub temu, da ni v Rusiji dovoljen nikak drug tisk razen vladnega. "Messaggero" naglašava končno, da je bilo skrajno netaktno, da je to vest objavila uradna agencija ene izmed vlad, ki so v Locarnu čutile korist sodelovanja s strani italijanske vlade.

Priprave za Matteottijev proces

Priprave za razprave proti obtožbenemu radi umora poslanca Matteottija se nadaljujejo z naglico. Kakor poročajo rimski listi, so se bili pripravi zapisniki o zaslišanju obtožbenega (Rossi, Marinelli, Filippelli in vseh dejanskih hilt. Sedaj se še prepisujejo zapisniki o izpovedbah priči. Vse to bi dokazovalo, da imajo sodniki namen začeti proces že letos. Glede razsodbe obtožbenega odseka, ki se ima izraziti o zaključkih preiskave, vedo povedati nekateri listi, da se imenovani odsek sestane že 16. novembra. V tem slučaju bi se začel proces že v drugi polovici decembra. "Mondo" pa poroča, da bodo nekateri zagovorniki zahtevali, naj se sojenje obtožencev poveri kakemu poročnemu sodišču izven Rima. V tem slučaju bi se začel proces moral odložiti vsaj za en mesec, trko da se bi moral otvoriti šele po novem letu, in sicer nekeje v drugi polovici januarja. Ako se bo proces vršil v Rimu, bo zastopal javno obtožbo kom. Nicodemo Del Vasto.

Kmetijsko gospodarstvo v sovjetski Rusiji

Iz Moskve poroča agencija "Cepes": V zadnjem času so se v tukajšnjih gospodarskih krogih širili glasovi, da se rusko kmetijsko gospodarstvo vedno bolj približuje prejšnjim razmeram. Povod temu so dali nedavni statistični podatki, glasom katerih povprečni dohodki poljedelskega prebivalstva na ozemlju sovjetske Rusije stalno naraščajo. Strokovnjaki krogi opozarjajo na to, da to večanje ni posledica razširjene produkcije poljedelskih pridelkov, ampak posledica naraščanja domače industrije in sporednih poklicev. Pri tem se smatra kakor značilna tudi ta okolnost, da se je obdobje poljedelskega prebivalstva v zadnjih letih znatno zmanjšalo.

Komisarijati za poljedelstvo v poedinih zveznih republikah nameravajo poslati v inozemstvo cele poljedelske skupine v svrhu izpopolnjevanja. Poljedelci poidejo s prvega le na kratko in polkusno mučenje v inozemstvu, ki bo trajalo tri mesece. V tem času naj bi se posvečali izključno gospodarskemu delu in poljedelski industriji.

— Prošnja. Alojz Maver, deček star 13 let, je zapustil pred štirinajstimi dnevi svoj dom in se ni več vrnil. Kdor bi kaj vedel o dečku, se vsiljudo prosi, da bi obvestil starše na naslov:

Direktni potniški in blagovni promet med Kitajsko, Japonsko in sovjetsko Rusijo MOSKVA, 20. Včeraj so se pričela dela železniške konference, na kateri so prisotni delegati ZSSR, Kitajske in Japonske. Namen konference je, da uvede direktni potniški in blagovni promet med omenjenimi tremi državami.

Zaizanje pristojbina za izvažanje živil na Bolgarskem SOFIJA, 20. Ministrski svet je sklenil, da se pristojbina za izvažanje živil zniža za 50 odstotkov.

Skrzynski prišel v Varšavo VARŠAVA, 20. Zunanji minister Skrzynski se je povrnil iz Locarna.

Alojz Maver, Trst, S. M. Magdalena sp., Montebello št. 1060. Deček je pivoval, oči sivih, visok za svojo starost. Preden je izginil, je pravil, da poide v Podgorje služiti k tamkajšnjemu mesarju.

Iz tržaškega življenja

— Poskusen samonar. V svojem stanovanju v Skednju št. 1077 si je včeraj predpoludne skušala vzeti življenje 26-letna vdova Gabriella Jamnik. S tem namenom je zavzela precejšnje količino olovne kisline. Zdravnik rešilne postaje, ki so ga domači poklicali na pomoč, je Jamnikovi izpral želodec ter jo dal prepeljati v mestno bolnišnico, kjer so jo sprejeli v precej nevarnem stanju. — Zdi se, da je Jamnikova hotela v smrti radi nesrečnih družinskih razmer.

— Trije delavci pomeniški pri delu na parniku. Na Lloydovem parniku "Carinthia", zasidranem v prosti luki V. E. III., se je včeraj okoli 10. ure pripetila huda nesreča, ki bi bila malone imela usodne posledice. Tekom nakladanja se je namreč utrgala vrvi pri parnem vilu in ves tovor — kakih 12 vrvi — je treščil v skladišče parnika, kjer je podrl tri teake: 40-letnega Mihaela Catarinich, stanujočega v zagati S. Cristoforo št. 6, 30-letnega Viktorija Alessio, stanujočega v ulici Udine št. 18 in 42-letnega Ivana Švangelj, stanujočega v ulici Giuliani št. 10. Vsi trije so zadobili več ali manj hude poškodbe na raznih delih telesa. Po prvi pomoči, ki jim jo je podal na lice mesta poklicani zdravnik rešilne postaje, so bili prepeljani v mestno bolnišnico. Okrevali bodo v 8—14 dneh.

Zverinski zločin pohlepnega očma

Sporazumno z ženo zadavil svojo pastorko, da bi se polastil njenega premoženja.

V tih vasi Labor pri Marezigah se je predvčerajšnjim dogodil strašen zločin, ki je presunil vso tamšnjo okolico z grozo in ogorčenjem. Komaj 12-letna pastorka je postala žrtev svojega pohlepnega očma, ki je revico zadavil in jo — da bi prikril zločin — vrgel v blatno lužo.

Zalostno odkritje.

Predvčerajšnjim ob prvem svitu jutranje zore sta dva kmeta, ki sta pelala zelenjavo na trg v Koper, zapazila v blatnem tolmunu kraj ceste pri Laborju truplo nedorasle deklice; del života je tičal v kalni vodi, iz katere so molele le noge. Na bregu tolmuna je ležal prevrten koš in okoli njega je bilo razmetano umazano perilo.

Kmetiča sta prestrašena pohitela v vas ter obvestila o žalostnem odkritju orožnike. Ti so se nemudoma podali na lice mesta ter v navzočnosti občinskega zdravniškega dra. Maršiča, ki je dospel kmalu potem, potožili truplo iz vode. Sprva se je zdelo, da je deklica pri pranju perila padla v vodo ter utonila. To se je dalo sklepati po perilu, ki je bilo razmetano na bregu. Toda zdravnik je to domnevo kmalu izpodbil. Pri pregledovanju utoplenke je namreč zapazil na njenem vratu temnovijne lise povzročene — to je na prvi pogled spoznal — od pritiska krepke roke. Deklica je bila torej zadavljena; morilec jo je potem že mrtvo vrgel v tolmun, brezdomno hotel tako hliniti nesrečo. S tem namenom je tudi razmetal na bregu perilo, češ, da je deklica padla pri pranju po nesreči v vodo.

Pomenljivi bog očma in njegove žene

Utoplenka je bila spoznana za 12-letno Marijo Verdano, pastorko 38-letnega kmeta Ivana Coslovich in njegove žene Marije Komaj se je ta vest raznesla po vasi, je začel krožiti med ljudstvom glas, da je deklico umoril njen lastni oče. Orožniki so se takoj podali na dom Coslovicha, a niso našli ne njega ne njegove žene. Oba sta izginila neznankom. Ta okolščina je pojasnila sleherni tajnost, ki je obdajala tragični konec deklice. Po izjavah oseb, ki so dobro poznale razmere pri Coslovichih, je deklica pretrpela mnogo gorja od očma in njegove žene — lastne matere. Oba sta jo namreč hudo sovražila, ker jo je oče, prejšnji mož Coslovicheve, v oporoki imenoval za edino dedinjo vsega posestva. Kmalu po smrti prvega moža se je mati Verdaneve zopet omožila s Coslovichem, ki ji je baje že prej dvoril. Živela je potem z njim na dekletinem posestvu, ki ga je imela, kakor je bilo določeno v oporoki, upravljati do polnoletnosti deklice. Ker je vedel, da bi žena po smrti hčerke podedovala posestvo, si je očma na vse načine prizadeval, da bi spravil pastorko čimprej s poti. Sporazumno z ženo je izbral vsako priliko, da je revico pretepal in trpinčil, pogostoma brez najmanjšega povičja.

Zastrupljena hrana.

V šikanah mati ni zaostajala za krutim očma. Dajala je hčerki pičlo in pokvarjeno hrano, da bi si revica nakopala kako bolezen in umrla. Zdi se, da je bila hrana celo zastrupljena, kajti pogostoma se je deklica pa kosilu ali večerji pritoževala, da jo hudo boli želodec. Ker vse pekenske šikane niso nič izdale, sta Coslovichova končno skovala zverinski naklep. Sklenila sta, da spravita nesrečno pastorko s silo na oni svet. Pred kakimi 15 dnevi, ko je revica na vse zgodaj šla priti k tolmunu, je našla tam očma, ki je ves dvajset dni proti nji ter jo skušal pograbit, menda z namenom, da jo konča. Takrat se je ubogi pastorki posrečilo zbežati, a revico so bili dnevni šteti. Kar je zverinskemu očetu takrat izpodletelo, je ponovil predvčerajšnjim in to pot je dosegel svoj pekleni namen. Najbrž je počakal žrtev pri tolmunu, jo zadavil in vrnil v vodo. Do sedaj še ni znano, če je pri tem strašnem dejanju sodelovala tudi njegova žena, vsekakor pa njen bog priča, da je vedela za

pekleni načrt. Orožniki pridno zasledujejo kruta zločinca; pri tem jim pomagajo tudi ogorčeni kmetje.

Truplo nesrečne pastorka je bilo prepeljano v mrtvašnico v Marezige. Pogreb se bo vršil na občinske stroške.

Vesti iz Goriškega

VIPAVSKE NOVICE

Vprašanje vipavskih vojašnic, ki so se začele graditi še pred izbruhom svetovne vojne in potem ostale nedodelane, se je po tolikem času vendarle približalo končni rešitvi. Država, ki je te podrtje pred dobrim letom občini odkupila, je te dni izplačala občini kupno ceno 550 tisoč lir z desetodstotnimi obrestmi od dneva, ko je postala pogodba po naknadni odobritvi od strani vnega ministrstva popolna, tako, da znaša celokupna odkupnina približno 600 tisoč lir. Denar je začel naložen pri "Associazione delle Cooperative del Credito" v Gorici. Samo po sebi je razumljivo, da so občinarji tega neprilikega prihoda težkih tisočakov v precej izsušeno občinsko blaginjo zelo veseli in se nekateri vdajajo precej dvomljivim študijam, da se bo denar enostavno razdelil med žlane občine. Ker je pa malo verjetno, da bi država oblast tako razdeljevanje z mirnim očesom gledala, zato je mnogo bolj pametno, če Vipavci malo premislijo, kako bi ta denar boljše obrnili in bolj plodonosno naložili, ko vendar vsak dan bolj čutijo, kje da jih čevlji žuli. Slušala so se že različna mnenja, po pregovoru: Kolikor glav toliko misli. Nekateri predlagajo nakup nekaj desetnih hektarjev obsežnega kompleksa travnikov in liv na Polčah, ki je last barona Zewetowa. Težko, da bi politična oblast kaj takega dovolila, ko je pa sedanj režim odločno pokazal tendenco, ki je nasprotna obstoju in nastajanju solatinskih in drugih podobnih pravnih razmerij. Sicer smo Vipavci vedno precej počasn in konservativni in se je na pr. naš gozdni odsek dolgo upiral razdelitvi skupnih gozdov na Nanos in so drugi gozdni odseki že sprejeli tozadevne razdelitvene sklepe, na podlagi katerih imajo nekateri občine svoje gozdove dejansko že razdeljene, vendar nam v resnici vsa naša stara kopita in vse sklicevanje na čase, ko je bil cesar "koprol", nič ne pomagajo. Samo naj gledajo gospodje, "domoljerci", da ne napravijo zopet take napake, kakor jo je napravil občinski svet za časa prve vlade Jože Petroviča, ko je občina kupila posestvo "Villa Anna" z namenom sezidati tam lepo občinsko kopališče in ko je posestvo po vojski z gostilno in novim kopališčem vred po ceno prodala ter je iz kopališča nastal ribnjak za kline in mrene.

Nekaj drugega pa bi se dalo napraviti s to lepo okroglo svoto. In kaj? Sezidalo bi se lahko s tem denarjem krasno, novo, predpisom odgovarjajočo sodno postrope v Vipavi za sodišče, ki je bilo kar lepo na tistem prenešeno iz Vipave v Ajdovščino, kar pomeni za celbi vili vipavski sodni okraj in za trg Vipavo še posebno veliko, neprecenljivo izgubo. Če pomislimo, da so Senožče z niti 5 tisoč prebivalci ohranile svoje sodišče in da šteje vipavski okraj skoraj 15 tisoč prebivalcev in da je izmed sodišč, ki so bila po celih državah odpravljena, preko 80 od sto zopet vzpostavljenih, tedaj je jasno, da bi se morala Vipavi storjena krivica popraviti, ker so tagibi, ki so bili merodajni za vlado pred dvema letoma (načelo štedenja v državni upravi), danes gotovo odpadli. Zato upamo, da se bo vipavski občina ravno sedaj zavedala velike važnosti trenutka, da se ji ne bo pozneje očitalo, da je radi svoje klasične malomarnosti zamudila ugodno priliko revindikacije izgubljene pravice in zato pa, tržani: Tempus urget, skrajni čas je že, da se zganete!

Nakonodna matura učiteljskihnikov v Vidnu. Pretekli teden — v petek in soboto — so polagali v Vidnu zadnje izpite učiteljskiki iz Tolmuna, ki so bili postavljeni v oktobru k dodatnim izpitom, in sicer 8 gospodstven in 5 gospodov. Eden izmed njih, Trebše Ivan iz Sprnice, je imel smolo posebne vrste. Deloma po svoji, deloma po krivdi drugih je zamudil prvo latinsko nalogo in tako mu je bila ovržena cela matura, ki jo bo moral znova polagati prihodnje leto. Koliko izgube ima pri tem, ni potreba poudarjati še posebej. Ne vemo pa, če je ta stvar povsem v redu in upravičena. Zdi se nam, da je preveč kazni zaradi malenkostne zamude.

Na drugi strani bi pa svetovalni ravnatelstvu v Tolmini, da naj se bolj poslužuje časopisa v svrhu objave.

O izidu izpitol bodo dani natančni podatki šele okoli 1. novembra.

Zitna bitka na Goriškem. V ponedeljek zvečer je bil projektiran na nekadem telenavdem tgu kinematografski film "Zitna bitka", katerega je najela v propagandne namene furlanske kraljeva komisija od narodne zveze bojovnikov, ki je film oskrbel in izdala. Film je razdeljen v tri dele: prvi del slika stare metode pridelovanja žita, drugi del razkazuje moderne metode, tretji del pa kaže žetev in mlatev žita na moderno urejenem veleposstvu.

Ker se je prvotno govorilo, da se bo vršila projekcija filma na Travniku in ker so noči že precej hladne, je obiskalo brezplačni kinema-

tograf pod milim nebom le neznatno število goriškega prebivalstva, kar pa ne bo imelo na izid žitne bitke nikakega vpliva, saj goriški meščani ne sejejo in tudi ne žanjejo, ampak samo jejo. Med posameznimi odmore je igrala vojaška godba. V nedeljo zvečer je bil film projektiran v Vidnu, iz Gorice pa se je povrnil v stari del furlanske pokrajine, kjer bo projektiran po večjih furlanskih vaseh; potem pa se najbrže zopet vrne na Goriško, tako na pride tudi naša dežela na svoj račun.

Nesreča tudi ob nedeljah ne počiva. V nedeljo je imelo prosvetno društvo v Libušnjah svojo društveno prireditev, ki bi bila najlepše izpadla, da je ni kalila po njenem koncu težka nesreča. Okrog 6.30 ure zvečer, po končani prireditvi, je padel libušenski župan g. Ivan Sokol, s približno 3 m visokega hodnika na tla, kjer je obležal v nezvesti. Razumljivo je, da je vest o težki nesreči župana nadvse razžalostila domače prebivalstvo, ki se je še vedno nahajalo pod prijetnimi vtisi društvene prireditve.

Praznovanje tretje obletnice rimskega pohoda v Gorici. Vodstvo furlanske fašistovske zveze je določilo, da naj se letošnja obletnica rimskega pohoda praznuje v Gorici, v Idriji in drugih manjših središčih v nedeljo dne 5. t. m. V Vidnu, glavnem mestu pokrajine, pa se bo vršila svečana proslava obletnice v sredo, 28. t. m.

V valovih Soče. V ponedeljek zvečer so opazili mimoidoči v valovih Soče človeško truplo, o čemur so bili takoj obveščeni varnostna oblast in goriški ognjegašci, ki so izveleki truplo iz vode. Ko so potožili truplo na breg, so ugotovili v utoplenicu še precej dobro ohranjeno truplo mladenke, ki je imela zvezane roke nad lakti. Utoplenka je hotela očitno umreti za vsako ceno. Zato si je pred svojim skokom v vodo zvezala roke, da s tem prepreči vsako misel na rešitev s pomočjo plavalnika, ki bi se je morda zama polastiti v mrzli vodi. Baje je mlada samomorilka iz Gorice doma, kjer so jo pogrešali že več dni, in se imenuje Ušaj.

Ne kradi! Kakor pričajo mnogostevilne tatvine, ki so skoraj vsak dan na dnevnem redu, se mnogi za to sedmo božjo zapoved prav malo zmenijo.

Da je temu res tako, nam potrjuje tudi županstvo v Vrtojbi, kateremu so neznani umnožili v noči od nedelje na ponedeljek ukradli iz urada pisalni stroj "Remington", ki niti ni bil še plačan. — Istega mnenja je najbrže tudi Gorkič Anton iz Dolenje Vrtojbe, kateremu so isto noč in najbrže isti umnožici odnesli vse kokoši, piščance in purane, ki so predstavljali vrednost 1000 lir. Pa ko bi mu bili pustili vsaj enega "pičulata" za bližajoči se sv. Martin. — Ker ni hotela železniska uprava poslušati našega nasveta, da naj uvede brezžični brzojav, so ji še vedno neznan ljubitelji brzojava zopet ukradli na progi St. Peter - Volčja draga nad 400 m bmojavne žice.

Sicer pa bi morali uvesti novo "poglavje brez konca", ako bi hoteli poročati o vseh tatvinah, ki se dogajajo dnevno na Goriškem!

Gospodarstvo.

Padavnost angleške trgovinske bilance.

Angleško trgovinsko ministrstvo je pred kratkim objavilo uvozno in izvozno statistiko za mesec september t. l., glasom katere je Anglija uvozila za 98 milijonov funtov sterlingov blaga, a izvozila protivrednost od 61 milijonov; Uvoz je torej za 37 milijonov funtov sterlingov večji od izvoza.

V septembru 1924. je dosegel angleški izvoz vsoto od 64 milijonov, uvoz pa ni presegal 95 milijonov angleških funtov. Nerazmerje se je torej zvišalo v korist uvoza.

V prvih 9 mesecih 1925. se je uvozilo na Angleško blaga v vrednosti 965 milijonov, a izvozilo samo 579 milijonov angleških funtov. V istem razdobju preteklega leta je bila vrednost uvoženega blaga manjša za 56 milijonov, vrednost izvoženega pa za 10 milijonov večja.

Pretrusitnoč te številke, pravi londonski list "Daily Express", da se je angleška trgovinska bilanca v preteklem septembru pravzaprav izravnila. Razlika med uvozom in izvozom — nadaljuje omenjeni list — se zniža za 26½ milijonov napram 28 milijonom v preteklem. Medtem je doseglo nerazmerje med izvozom v prvih devetih mesecih t. l. povprečno 30 milijonov 400.000 funtov na mesec. "Board of Trade" pa sodi, da je v preteklem letu znašal takozvani nevidni izvoz (prekomorske tovarne in investicije angleškega kapitala v inozemstvu) 370 milijonov funtov, torej povprečno 31 milijonov mesečno.

"Daily Express", ki navaja v podkrepitev svojih izjavanj številke "Board of Trade", dvomi v njih zmanjšanje tekom tekočega leta in pravi ob zaključku članka, da je angleška trgovinska bilanca v ravnovesju.

F. C-č.

Brillante, bisere, dragulje

platin, zlato, inozemski denar, zobovje kupujemo za zunanje trdke in plačujemo po najvišjih cenah. — Kupujemo tudi zastavne listke

Via TORRE BIANCA 28

Brezplačne cenitve v uradu in na domu.

Uradne ure od 9 do 13 in od 14.30 do 18; v sobotah od 9 do 15.

715

Problem odvajalnih sredstev za otroke je rešen

s čokoladnim bonbonom ARRIBA. Dobiva se v vseh lekarnah, v RUDEČIH zavitkih po L —50. Pazite na ime ARRIBA.

PODLISTEK

E. PHILIPS OPPENHEIM:

Čuden slučaj gospoda Jocelyna Thewa

Prevel France Majnina.

"To sem zvedel že pri kapitanu," je odvrnil Brand. "Jako lepo ime je, to je treba priznati."

"Prideljen sem bil k britičkemu poslanstvu v Washingtonu," je nadaljeval Crawshaw.

"Kaj mi poveste," je murmul Brand.

"Zdaj se vračam domov zato, ker je moj namen vstopiti v britičko armado. Nesrečen sem bil dovolj, da se zamudil parnik, ker sem bil pa v družbi z visoko in vplivno osebo, mi je ta svetovala deloma v šali, da naj naprosim enega pilotov valih novih hidroplanov v Jerseyu, da me spravi na parnik. Tista oseba je potem celo stavila z menoj petsto dolarjev, da ne bom imel pognava za tako podjetje. Jaz sem pa eden tistih, ki se dvignem, če gre za stavo, pa naj bodo tudi napoli mrtvi. Mislim, da sem ta sportni lastniki podedoval. Sprejel sem stavo in zdaj sem tukaj."

"In baš v pravem času, da rešite britičko armado, kaj?" je menil Brand.

"In baš v pravem času, da zavzamem svoje mesto med branitelji glasom," je rekel on z zvišenim glasom. "Mimogrede sem si pa pridobil še pet ameriških stotakov."

"Ali bi za tako svoto denarja storili še enkrat isto?" ga je vprašal Clark zvit, Anglež je zasmajal.

"Priznati moram, da ne želim posebno ponavljati takih izkušenj."

Brand je vstal.

"No, gospod," je izjavil, "častitam vam na vaši vožnji. O njej bom sestavljal nekoliko besed in jih pripravil za "New York Press".

Zelite morda še kaj dodati?"

Crawshaw ni je obližnil zgornjo ustnico.

"Lahko poveste," je rekel svetočno, "da smatram svoj polet v hidroplanu za zelo kratkočasno. In — mimogrede rečeno —

dozaste lahko nekaj besed o spretnosti pilota-poročnika. T. Johnson je menda a-egovo ime, jaz sicer nimam izkušenj v takih stvareh.

Opazil sem tudi, da ni imel posebnega sočutja, ko sem se mu pototil radi nekih neprijetnih sumkov v letalu. Vsekakor je mladi mož storil vse, kar je mogel — o tem sem prepričan."

Konferenca za ureditev predvojnih doiger bivše Avstro-ogrsko.

Dne 3. novembra se sestanejo v Pragi zastopniki nasledstvenih držav, ki bodo sklepali o reguliranju avstro-ogrskih predvojnih doiger. Vprašanje teh doiger je bilo le teoretično rešeno, medtem ko se je praktična izvedba zavlekla in naletela na velike težkoče. Na konferenci se bo razpravljalo o doigovih železniških prioritet, katerih odkupni objekti leže večinoma na ozemlju nasledstvenih držav. Reparacijska komisija je sicer razdelila obveze med posamezne interesirane države, toda glede načina odkupa ni še prišlo med prizadetimi državami do enotnega sporazuma. Največje ovire za ureditev železniških doiger je delala do sedaj Čehoslovaška, kar je razumljivo, ako pomislimo, da je ona interesirana na večini železniškega omrežja nekdanje Avstro-ogrsko monarhije. Vprašanje rent je bilo po večini že na konferenci v Inozemstvu urejeno in praska konferenca bo sklepala le o ureditvi zaključkov.

F. C-č.

To in ono

Ekspedicija poljskih učenjakov v sredn. Afriko.

Profesor Osendowski, poznani poljski potovalec, čegar spor s švedskim raziskovalcem Sven Hedinom je nedavno razburjal javnost Evrope, se pripravlja sedaj na daljše potovanje v srednjo Afriko. Čas odhoda je določen za zadnje dni meseca oktobra. Na tej znanstveni ekspediciji bo spremljal Osendowskega nekoliko poznanih strokovnjakov. Mučenje poljskega učenjaka v Afriki bo trajalo kakih dve, tri leta. Niso pa izključene kakšne spremembe v tem načrtu. Glasom vesti iz poučenih krogov, se ni Osendowski do sedaj še nobenkrat podal na znanstveno potovanje s tako temeljito in vsestransko pripravo, kakor tokrat. Zato vlada toliko v Poljski kolikor v inozemstvu veliko zanimanje za to njegovo podjetje. Tudi v finančnem pogledu je ekspedicija kaj dobro preskrbljena.

DAROV!

Gosp. Iva in Ivan Krašovec iz Barkovelj darujejo v počastitev blagopok. g. Perlot-ove L 20 Sol. društvu.

V počastitev spomina pok. Franca Semita daruje g. Lokar L 8 Sol. društvu. — Darovah čemu srčna hvala!

Borzna poročila.

DEVIZE:

Trst, 20. oktobra Amsterdam od 99½ — do 101½ — Belgija od 113 — do 115 —; Paris 110.50 do 111.28 London od 121.25 do 121.45; New York od 24.80 do 25.10; Španija od 354 — do 364 —; Švicar. od 491 — do 495 —; Atene od 32.50 do 33.75; Berlin